

Nº 73
Febrer 2026
Revista mensual

territoris

Torna
la irreverència
del Carnaval

El veritable
sentit
de cooperar

Les escoles catalanes,
entre curriculars nous
i baixa natalitat

El dia de les
malalties
minoritàries

CURSOS 100% SUBVENCIONATS CENTRE D'ESTUDIS I AULASTUDI

MARXANDATGE I APARADORISME - 24H.

VENDA PER INTERNET EN UNA BOTIGA FÍSICA - 12H.

ELABORACIÓ D'UN PLA DE PREVENCIÓ DE PÈRDUES I MALBARATAMENT ALIMENTARI - 10H.

TÈCNICA DE TAST D'OLIS - 12H.

MANIPULACIÓ I CONTROL D'ALIMENTS - 6H.

CONEIXEMENT I PRESENTACIÓ DE VINS DE CATALUNYA - 20H.

Centre de Formació
AULASTUDI

Generalitat de Catalunya
Consorti per a la Formació Continua de Catalunya

INFORMA-TE'N ARA!: 652 40 29 22 *Creix amb nosaltres!*
PLAÇA AJUNTAMENT, 2 2N- MOLLERUSSA

SOC / Servei d'Ocupació de Catalunya

TREBALLADORS I/O ATURATS

CURSOS 100% SUBVENCIONATS

ACTIVITATS AUXILIARS DE MAGATZEM - 240H.

ACTIVITATS DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA - 910H.

OPERACIONS AUXILIARS DE SERVEIS ADMINISTRATIUS I GENERALS - 460H.

TÈCNiques PER PARLAR EN PÚBLIC - 20H.

EXCEL NIVELL I - 45H.

COMUNICACIÓ I COL·LABORACIÓ AMB EINES DIGITALS NIVELL I - 40H.

IMPRESSIÓ 3D NIVELL I - 40H.

+info: 652 40 29 22

CENTRE D'ESTUDIS PLA D'URGELL

Generalitat de Catalunya
Consorti per a la Formació Continua de Catalunya

Editorial

Un Pirineu viu més enllà de la neu

L'hivern d'enguany ha portat bones notícies per al Pirineu lleidatà. Les estacions d'esquí viuen una temporada excel·lent, amb gruixos de neu generosos i una afluència de visitants que consolida aquest sector com un dels motors essencials de l'economia de muntanya.

El turisme d'hivern genera activitat, ocupació i dinamisme en zones que, fora de la temporada alta, sovint viuen amb més dificultats. Seria ingenu —fins i tot irresponsable— menystenir el valor d'un recurs que ha demostrat la seva capacitat per retenir població i crear riquesa.

Tanmateix, confiar-ho tot a la neu seria una aposta arriscada perquè depèn de factors tan volàtils com la meteorologia o del mercat global del turisme. Cal entendre que la força del Pirineu no ha de basar-se només en l'esquí, sinó en la seva diversitat: natura, patrimoni cultural, gastronomia, turisme familiar, activitats esportives de tot l'any o recerca de noves formes d'energia i innovació rural. Complementar l'activitat hivernal amb sectors emergents és garantir estabilitat i futur.

No es tracta, doncs, d'escollir entre l'esquí o altres alternatives econòmiques, sinó de trobar l'equilibri que permeti un desenvolupament sostenible i arrelat al territori. El Pirineu necessita neu, però també necessita futur. I aquest només es construirà si es combina la potència del present amb la visió de llarg recorregut.

Índex

- 4 El veritable sentit de cooperar
- 6 Les escoles catalanes, entre curriculars nous i baixa natalitat
- 8 Santa Maria de Vallbona: Espai de pau i cultura
- 10 Del congre al burro: torna la irreverència del Carnaval
- 14 Neu a dojo!
- 18 La gran companyia de la ràdio més propera
- 20 El biogàs com a frontera entre energia i territori
- 22 La importància de distingir entre sentir-se baix d'ànim o trist i patir depressió
- 24 El dia de les malalties minoritàries
- 26 La recepta: Cuixes de pollastre amb ceba

territoris
territoris.cat

Edita:

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Pots trobar-nos també a:

@territoris.cat

/territoris.cat

@territoriscat

Redacció i publicitat: 676 560 252

Grup Nació
(Edicions Digitals de Premsa Local, SL - B09844770).

Delegada Grup Nació a Lleida: Esther Barta.

Coordinadora: Patricia Peláez.

Redacció: Àlvar Llobet, Carme Escalles.

Disseny i Maquetació: Cristóbal Moscoso.

Foto portada: Albert Serrano.

Impressió: GoPrinters.

Dipòsit Legal: DL L 480-2015

El veritable sentit de cooperar

La cooperativa de lleure Quàlia atén 7.420 persones al territori lleidatà. En quinze anys ha consolidat un exemplar model de lleure com a eina transformadora socialment.

Quàlia als menjadors escolars garanteixen les activitats de Lleure

Infants a l'escola de Golmés

Viure en un petit poble lluny de moltes oportunitats que en altres llocs poden ser molt fàcilment a l'abast de tothom, com espais de lleure o activitats culturals, objectivament, ens podria dur a parlar de discriminació social. Perquè el desequilibri d'opcions no depèn del territori, sinó dels objectius de les persones, governants, agents socials i empreses. Afortunadament, hi ha gent i projectes que obren el seu radi d'acció amb l'objectiu de no descartar, de no oblidar ningú. Ara fa 15 anys que la cooperativa Quàlia va néixer a Tàrrrega amb el propòsit de ser present a les zones rurals, generant oportunitats al territori, contractant personal local i arribant a les zones amb menys població. És el que han anat fent i continuen fent avui, desplegant un gran ventall d'accions, activitats i serveis a les persones, acompanyant especialment aquelles que formen part de col·lectius més vulnerables: nens i nenes, gent gran, persones amb diversitat funcional o trastorns mentals, entre altres.

Promouen l'alimentació saludable. Cada dia serveixen més de 3.000 menús en una seixantena de menjadors, la majoria dels quals són d'escola. Han posat en marxa un gran ventall d'activitats educatives, com extraescolars, casals, colònies, camps de treball i un servei d'atenció a les famílies gratuït, que té com a objectiu orientar-les i acompanyar-les vetllant per atendre les seves necessitats i inquietuds amb relació a la salut mental.

També han creat clubs de lleure per a integrants de qualsevol edat, i en poblacions ben petites. Dels 52 municipis de Lleida i de la Conca de Barberà on Quàlia ofereix serveis de menjador i lleure transformador, 32 tenen menys de 600 habitants i, per tant, la seva tasca és clau en la dinamització del món rural.

Membres de Quàlia

Quàlia ha teixit més de mig centenar de col·laboracions amb entitats locals, participant en una trentena de projectes en xarxa o de manera conjunta, coorganitzant-se. Perquè això és el sentit de la cooperació: estirar els braços i anar de bracet, aprofitar sinergies, saber veure necessitats i poder satisfer-les cooperant, establint acords, convenis, treballant projectes conjuntament.

L'any 2024, aquesta cooperativa social, amb seu a Tàrrrega, va atendre 7.420 persones i van ocupar-ne més de 400, la majoria dones.

Els clubs de lleure de Quàlia creen vincles entre la gent

En aquests primers 15 anys, Quàlia ha sabut consolidar el seu compromís amb un model pedagògic basat en la inclusió, la sostenibilitat i la proximitat. Defineixen la seva manera de treballar a partir de 7 principis cooperatius: adhesió voluntària i oberta; control democràtic dels seus membres; participació econòmica dels socis i sòcies; autonomia i independència; educació, formació i informació; cooperació entre cooperatives; i interès per la comunitat.

Desenvolupant la seva tasca, propaguen també uns valors que humanitzen allà on arriben. Han implementat quatre

projectes pedagògics, dues formacions als equips de monitoratge i sis projectes d'hàbits saludables en l'espai migdia durant el curs.

Un exemple de projectes treballats al menjador és el que s'anomena "Pesa i Transforma", que ha sensibilitzat sobre el malbaratament alimentari. En aquest projecte, els infants, amb l'ajuda d'una monitora del menjador, classifiquen els aliments sobrants dels àpats i ensenya als nens i nenes la importància de no malbaratar aliments i els anima a adoptar hàbits alimentaris saludables i sostenibles. Aquest projecte compta amb el suport del PEAC, del departament d'Agricultura de la Generalitat.

En paraules del director de la cooperativa, Lluís Nadal, "Quàlia es referma com la cooperativa social de referència en educació, lleure i transformació social al territori lleidatà". I posa en relleu la clara aposta pel territori, les persones i els valors. "Per nosaltres és una prioritat continuar construint comunitat i futur des de la proximitat i el compromís col·lectiu". I prova d'aquest compromís és que Quàlia garanteix el lleure a la Lleida rural perquè, si no hi ha prou infants per a les activitats, ells n'assumeixen el cost amb el seu fons social. Clients grans, com el menjador de les llars d'infants de Lleida ciutat, per exemple, els serveixen per cobrir els dèficits de nens de les seves activitats als pobles.

Les activitats que organitzen d'estiu, Nadal i Setmana Santa, que són casals, colònies i camps de treball, i totes les extraescolars, estan pensades amb mirada inclusiva. Ofereixen, d'aquesta manera, espais de vacances, socialització, cultura i gaudi, garantint la participació activa i inclusiva de tothom.

■ **Carme Escales**

PORTES OBERTES 2026

Les escoles catalanes, entre curriculars nous i baixa natalitat

S'apropen les preinscripcions per al curs vinent. Es preveu que tingui 30.000 alumnes menys: una davallada que amenaça línies i centres

Famílies a una escola / ARXIU

Les portes obertes de les escoles catalanes, que comencen aquest març per al curs 2026-2027, no són només una fira d'instal·lacions i somriures: són un mirall de la transformació educativa i un crit d'alerta davant la davallada de la natalitat. Amb 30.000 alumnes menys previstos i un currículum en plena mutació, els centres es juguen la seva supervivència i el seu atractiu en un context de ràtios cada cop més exigües.

EL RITUAL DE MARÇ: PER QUÈ OBRIR LES PORTES?

Aquestes jornades, que s'estenen de febrer a abril segons el municipi, permeten a les famílies tafanejar projectes pedagògics, conèixer equips directius i mesurar espais amb els ulls dels fills. Públics, privats i concertats organitzen visites guiades, xerrades i activitats pràctiques, sovint amb cita prèvia per evitar aglomeracions. El Consorci d'Educació facilita un cercador interactiu per no perdre's cap data clau, com les del 24-25 de març en algunes localitats. L'objectiu és clar: captar matrícula en una preinscripció que arrenca a l'abril i influir en la decisió final de les famílies, especialment en zones competitives.

CURRÍCULUM EN MARXA: DE LA COMPETÈNCIA A LA FLEXIBILITAT

El curs vinent consolidarà el nou marc competencial, ja en aplicació a educació bàsica des del 2023-2024 i amb esglaonada a batxillerat. A primària i ESO, els centres disposen de 945 hores d'autonomia per teixir projectes transversals —competències clau, àrees específiques i situacions d'aprenentatge—, alliberats del rígid temari clàssic. A batxillerat, l'impacte serà més visible: a ciències, fi-

sica i química es fonen en un sol bloc de 4 hores (abans 6 separades), biologia s'uneix amb geologia, i neixen optatives com "Reptes Científics Actuals" o "Física+". Humanitats guanya hores en obligatòries com economia o matemàtiques aplicades, però perd optatives generals (de 9 a 6 hores/setmana). Sindicats com CGT critiquen la dilució de coneixements especialitzats, mentre el Departament defensa l'adaptació a la LOMLOE i l'itinerari personalitzat amb aval de l'OCDE.

LA BAIXA NATALITAT: RÀTIOS D'OR I CENTRES EN PERILL

La bomba demogràfica esclata: el 2026-2027 tindrà 30.956 alumnes menys en etapes obligatòries (d'I3 a 4t ESO), amb pics de 1.252 menys a infantil i 5.194 a 1r ESO. Això implica l'eliminació de 83 grups i ràtios òptimes —el 93% de grups d'inicial amb ≤20 nens—, millorant l'atenció individual però pressionant finances públiques i "matrícula viva". No hi haurà tancaments massius d'escoles, però sí desequilibris: centres rurals o perifèrics hauran de compartir recursos o atraure alumnes de zones veïnes. Les portes obertes es converteixen en una batalla per la supervivència, on destacar projectes innovadors —com digitalització o sostenibilitat— pot marcar la diferència. El cas de l'Escola Gaspar de Portolà de Balaguer exemplifica els reptes de la baixa natalitat a les escoles públiques catalanes: el Departament d'Educació proposa suprimir una de les dues línies d'educació infantil (I3) per al curs 2026-2027, malgrat la resistència de la comunitat educativa i el municipi.

Amb 54 anys d'història, el Gaspar de Portolà és un referent públic a Balaguer, amb un projecte inclusiu i de qualitat que

atén alumnat de la ciutat i comarques properes. A finals d'octubre 2025, el Departament va anunciar la possible eliminació d'una línia d'I3 per als nens nascuts el 2023, basada en la davallada puntual de naixements i criteris d'eficiència. Tot i ser "temporal" (només un any), afectaria 19 famílies amb germans majors al centre, reduiria plantilla (un mestre complet i mig més) i limitaria recursos per a diversitat i agrupaments flexibles.

La direcció, claustre i famílies van alertar immediatament del risc per al projecte pedagògic i la continuïtat familiar, llançant una petició a Change.org i mobilitzacions locals. La Paeria, liderada per l'alcaldeessa Lorena González, va defensar la línia en taules de planificació, argumentant que les projeccions per 2027-2028 preveuen un repunt (135 nens a I3) i que el tancament vulnera la Llei d'Educació de Catalunya per manca de participació municipal i estudis tècnics.

EL REpte DE SEDUIR FAMÍLIES EN TEMPS DE POCS FILLS

En un escenari de relleu generacional incert, les escoles no han de vendre només pupitres buits, sinó també una visió de futur: currículums flexibles que preparin per a un món competencial, ràtios humans i instal·lacions renovades. Les portes obertes de març seran el gran aparador per explicar aquestes novetats i contrarestar la por a la "despoblació escolar". Per a famílies i centres, no és només una visita: és una aposta estratègica per al curs que vindrà.

■ Àlvar Llobet

Petit Xiroi
Restaurant

**Servei de menjador
de dimarts a diumenge,
a partir de les 13.00 h**

*Gaudeix de la
millor gastronomia
al cor del Pla
d'Urgell*

C/ Vilot, 2 · Tel. 973 71 27 04 · 25245 Vila-sana

SANTA MARIA DE VALLBONA:

Espai de pau i cultura

Visitem al monestir femení del segle XII per a deixar-nos inspirar per la pregària i el treball monàstics.

Part del clàustre del monastir / FEMTURISME.CAT

La visita a un monestir sempre comporta calma. Ho demana l'espai i ho agraeix l'ànima. Hi podem anar a passejar, a contemplar, a escoltar els cants de la litúrgia, a compartir un àpat i, fins i tot, a allotjar-nos-hi alguna nit. La vida monàstica, si en el cenobi encara hi fan vida monjos o monges, pot ser molt inspiradora, a banda de convidar-nos a sentir la pau, lluny dels destorbs quotidians de la ment.

A la comarca de l'Urgell, enmig dels camps del municipi de Vallbona, trobem Santa Maria de Vallbona. Té més de 850 anys d'història. La primera notícia documentada d'aquest lloc és de l'any 1153, i se sap que primer el van habitar unes agrupacions mixtes d'ermitans, que després esdevingueren cenobites. Vivien en comunitats, per una banda, els homes i per una altra les dones i tots sota el bàcul pastoral del seu fundador, Ramon de Vallbona.

La Regla de sant Benet és la guia de la vida diària al monestir. Hi viu, treballa i prega. El 1175, tal com s'explica en la història del cenobi, els homes es traslladen al Montsant i la

comunitat, aleshores exclusivament femenina, s'incorpora a l'Orde del Cister i té per abadessa Òria Ramírez, que havia arribat del monestir de Tulebras (Navarra). Encara avui, Santa Maria de Vallbona és part de La Ruta del Cister, que proposa la visita d'aquest monestir i també dels de Poblet i Santes Creus, que es troben a les comarques de l'Alt Camp i la Conca de Barberà.

Al de Santa Maria, un calendari de visites guiades que es troba a la seva pàgina web, monestirvallbona.cat, permet triar la data per endinsar-se en aquest espai de pau obert tot l'any. Per anar-hi menys de vuit persones, no cal reserva prèvia. Com en tots els monestirs, la senzillesa i l'austeritat fan l'ambient del lloc que és, precisament, un dels seus encants. Si es reserva dinar, o habitació a l'hostatgeria, es fan els àpats en comú. La cuina és casolana, feta amb productes de l'hort del monestir. A més, tal com expliquen les monges, "els hostes poden participar en l'Eucaristia i la pregària litúrgica de la comunitat i també conversar amb nosaltres sobre temes espirituals o personals".

Una altra opció és arribar-hi per deixar-se portar, inspirar-se per la calma, passejant per l'entorn de camps i per l'interior. El claustre, per exemple, és un espai que convida a caminar, a seure a llegir, a alçar la vista al cel i experimentar com l'entorn que ens envolta connecta amb el nostre interior. Sentirem que som en un lloc ben especial.

A l'hostatgeria del monestir de Santa Maria disposen d'una vintena d'habitacions: n'hi ha de dobles i d'individuals. Dins de la vida monàstica, l'acolliment és un servei a la comunitat que, com es recull en antics escrits, Sant Benet, al segle VI, ja deia que "els hostes mai no manquen al monestir" i que "tots els que es presenten han de ser acollits com el Crist". Això ha donat un gran sentit a l'hostatgeria, que obre les portes a passar una nit o diverses per impregnar-se de tranquil·litat. Els qui tenen l'oració com a hàbit, aquest és un magnífic indret per pregar, acompanyar les celebracions de misses, i escoltar el cant gregorià en les veus de les monges. Però al monestir tothom és benvingut, si cerca un lloc de pau per a viure, ja sigui més en solitari, o conuiu en la mesura del que es desitgi.

L'SCRIPTORIUM I LA FARMÀCIA

L'Ora et Lavora, resa i treballa, que és el resum de la regla de Sant Benet, al monestir de Santa Maria de Vallbona ha estat sempre acompanyada d'una rica vida cultural. Des del segle XIII, el monestir "va tenir escola monacal, on rebien formació noies pertanyents a la noblesa. A dins d'aquesta escola hi havia l'scriptorium, on un grup de monges es de-

dicaven a copiar i ornamentar els còdexs. A les seves aules es conreava la gramàtica, la litúrgia, la cal·ligrafia, la miniatura, la música i el teixit i brodat". És per això que avui l'arxiu del monestir conserva molts documents de gran interès per a la historiografia comarcal i nacional. I, com si entréssim en un Museu Monàstic, en una part de l'espai que van ocupar en el seu dia antics dormitoris del monestir, trobem un espai expositiu que mostra mobiliari i estris, pots de ceràmica, caps de fusta policromada i altres objectes que han estat conservats de l'antiga farmàcia monacal.

FESTIVAL DE MÚSICA LA PEDRA PARLA

A la pàgina web del monestir es publiquen les activitats culturals obertes a tothom que la comunitat religiosa va oferint. Per exemple, cada primer cap de setmana d'agost s'hi celebra el cicle de música "La Pedra Parla". És un esdeveniment organitzat per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura, juntament amb la comunitat del monestir i amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vallbona de les Monges. S'hi fa conuiu la música amb el silenci de la comunitat religiosa femenina que hi viu. Que el cicle tingui lloc al monestir de Santa Maria de Vallbona és una aposta per potenciar l'activitat cultural del territori en espais singulars com aquest, que, d'ençà de la seva fundació, al segle XII, no ha deixat mai de bategar-hi vida i cultura, en un context que encara avui les monges conviden a gaudir.

■ Carme Escales

Plusfresc consolida la seva aposta logística amb un acord amb Lleida Manutenció per a la incorporació de carretons Toyota

Plusfresc, cadena líder de supermercats a la província de Lleida, ha formalitzat un acord comercial amb Lleida Manutenció per a la incorporació de carretons elevadors de Toyota Material Handling, amb l'objectiu de millorar l'eficiència i la seguretat en les seves operacions logístiques. Lleida Manutenció, amb més de 25 anys d'experiència en la venda i reparació de carretons elevadors a la província de Lleida i Andorra, agraeix la confiança dipositada per Plusfresc en el seu equip i serveis.

Del congre al burro: torna la irreverència del Carnaval

Les comarques de Ponent encaren aquesta festivitats amb uns programes farcits de disbauxes entre les que destaquen la de Balaguer, Agramunt i Tàrraga

De les orgies romanes a les riudes contemporànies, el carnaval irromp com un ritual de subversió social que precedeix la Quaresma. Amb arrels en les Lupercals i Saturnals —festes paganes d'inversió de rols on amos i esclaus intercanviaven identitats—, es cristianitzà com a parèntesi de permissivitat, prohibint-se durant el franquisme però renascut amb vigor a Catalunya. A les comarques de Ponent, aquest esperit satíric es materialitza en celebracions que combinen gastronomia

local, comparses i símbols únics com en Pau Pi de Lleida, elevant la festa a expressió genuïna de l'ànima comarcal.

ORÍGENS PAGANS I ADAPTACIONS LOCALS

El carnaval, etimològicament lligat al “carnem levare” —l'adéu a la carn abans del dejuni quaresmal—, neix de la necessitat precristiana de purgar l'hivern mitjançant excessos controlats. A Catalunya, la repressió franquista el va relegar a la clandestinitat, però la Transició el va revita-

litzar amb elements autòctons: des de la truita gegant fins a l'olla de congre, passant per curses absurdes com la de llits a Lleida. Curiositats com el personatge de Pau Pi —un Carnestoltes lleidatà de sàtira ritual— o la “pixada” burra de Solsona il·lustren com el ritual global s'ha arrelat en identitats locals, convertint cada poble en un teatre de la ironia col·lectiva.

CURSA DE LLITS A LA CIUTAT DE LLEIDA

Lleida ullarà el carnaval els 14 i 15 de febrer, amb la Rua Major dissabte 14 i la icònica Cursa de Llits diumenge 15 al capdavant d'un programa que ja ha convocat colles i entitats a la reunió informativa del passat 13 de gener. Inscripcions estan obertes fins l'11 de febrer per a carrosses —amb sorteig de plataformes— i fins el 13 per als “trastos” de llits, segons confirma la Regidoria de Festes a festeslleida.paeria.cat. En Pau Pi seguirà planejant sobre una celebració que manté l'essència satírica de la capital, amb mesures de seguretat i inclusió com el Punt Lila-Rainbow. El programa complet s'espera a mesura que s'acosti el Diumenge Gras, però la Paeria ja escalfa motors per a una disbauxa que omplirà carrers i places.

EL CONGRE DE BALAGUER

El Carnestoltes del Congre de Balaguer se celebrarà els dies 14 i 15 de febrer, amb un inici gastronòmic al dissabte matí a la plaça del Pou: tast gratuït d'olla de congre, organitzat per l'Associació Dona Rural, símbol icònic d'aquesta fita comarcal. La tarda del dissabte culminarà amb la Riuda de Carnestoltes, desfilada encapçalada pel Rei i la Reina Carnestoltes que desembocarà al pavelló Molí de l'Esquerrà. Allà s'esdevindrà el Ball de Disfresses —categories individual, parella, comparsa, millor carrossa i vehicle a remolc—, seguit del Sarau del Congre amb actuacions musicals de Código 13, Jet Lag i DJs, en un ambient de disbauxa col·lectiva. Aquest format clàssic fusionarà tradició culinària amb sàtira festiva, consolidant Balaguer com a referent de la irreverència hivernal.

“REGNAR I DEVORAR”, EL LEMA DE LA REINA A TÀRREGA

Tàrraga es transformarà del 11 al 15 de febrer en un regne carnalesc sota l'òrbita de l'Associació Agrat, amb més de 1.500 participants i 70 comparses previstes. La Toltes visitarà llars d'infants els dies 11-12, per esclatar el divendres 13 amb l'espectacle “La Festa dels Poca-soltes!” (2.200 alumnes), xocolatada solidària a l’“orinal” i cercavila fins a la pujada del Ruc al campanar.

Pau-Pí tornarà a passejar pel centre de Lleida / RICARD D.

Disbauxa i diversió a Mollerussa amb la “Colla del 74” / ALBERT SERRANO

L'originalitat no té límit
en les comparses de Lleida" / ACN

El dissabte desplegarà xocolatada popular, sopar de colles i el concert de Banda Neon, mentre el diumenge reservarà “Lo Cagarro”, actuacions de Her Majesty i un tancament festiu que fusionarà tradició ancestral amb modernitat sonora. Aquesta combinació de ritus locals i energia contemporània consolidarà Agramunt com a baluard de la memòria festiva al cor de l’Urgell.

TÉRMENS: “NON STOP” FAMILIAR

A Tèrmens, el carnaval es presenta com una edició “Non Stop” —“més forta que mai”—, amb desfilades, música i disfresses que impregnen el poble d’una energia ininterrompuda. Adaptada a una població petita però apassionada de la Noguera, segueix el calendari general de febrer de 2026, amb activitats contínues com riudes i saraus musicals que prioritzen la participació comunitària.

Sense grans estructures, aquesta festa familiar destaca per la seva intensitat espontània: un caramellet ideal per locals i visitants que busquen autèntica disbauxa sense artificis, on l’esperit col·lectiu eleva cada comparsa a símbol de cohesió territorial. Tèrmens demostra que, fins i tot en escales modestes, el carnaval pot ser un remolí de alegria irrefrenable.

SOLSONA: SÀTIRA NACIONAL AMB BURRO I “BUFI”

Solsona desplegarà el seu Carnaval, declarat Patrimonial d’Interès Nacional, del 12 al 18 de febrer, amb un ritual irreverent que la converteix en referent de sàtira catalana. Recuperada el 1971 després de dècades de repressió, la festa culminarà amb la colgada del burro al campanar —acompanyada de la “pixada” simbòlica sobre l’assistència—, ge-

Carnestoltes del Congre
a Balaguer / PAERIA BALAGUER

gants bojós ballant al so del “Bufi”, batas de colors en lloc de disfresses convencionals i un sermó satíric que clau la crítica social.

Els solsonins, apodats “mata-burros” per la seva tendència festiva, tancaran amb correfoc infantil i una apoteosi que barreja absurd i tradició. Aquesta barreja d’originalitat crítica i humor profà consolidarà Solsona com a epicentre de la disbauxa catalana.

■ Àlvar Llobet

Institut Mollerussa
www.institutmollerussa.com

Pedra Natural
Hípica
Agrària - Jardineria
Administració
Dependència
Esportives
Infantil
Informàtica
Mecànica
Indústries extractives

La Formació professional et dona respostes reals per a la vida real, formació pràctica i una borsa de més de 300 empreses on aplicar els coneixements adquirits i créixer professionalment. Tot això i més és l’Institut Mollerussa, el campus que forma professionals amb una extensa oferta de titulacions oficials reglades en diversos àmbits.

El campus que forma professionals

Institut Mollerussa
Telefon 973 600 359

Neu a dojo!

Les onze estacions del Pirineu de Lleida superen els 285.000 forfets venuts durant Nadal, Cap d'Any i Reis, amb Boí Taüll, Port Ainé i Espot al capdavant de l'èxit

Estació de Port Ainé / ACN

Les estacions d'esquí de la demarcació de Lleida han iniciat la temporada 2025-2026 amb una fortalesa que confirma el seu paper com a motor econòmic i turístic de les comarques de muntanya. Les bones condicions de neu, la consolidació de la demanda i una oferta cada vegada més diversificada han dibuixat un escenari que molts actors del sector qualifiquen obertament d'“històric”.

UNA TEMPORADA PER CONSOLIDAR EL CREIXEMENT

El punt de partida de la campanya no era modest. Tant el Patronat de Turisme com les onze estacions d'esquí alpí i nòrdic del Pirineu lleidatà es marcaven com a objectiu mantenir —i si fos possible superar— les xifres de les darreres quatre temporades, amb la referència d'un volum superior a 1,4 milions de forfets venuts i un impacte econòmic estimat en uns 317 milions d'euros en l'exercici precedent.

Les inversions anunciades, al voltant dels 14,4 milions d'euros, no eren tan sols una aposta per millorar remuntadors i serveis, sinó també per reforçar els sistemes d'innovació i adaptar els dominis a un ús turístic més enllà dels mesos estrictament hivernals. Sota paraigües com la marca Pirineus365, els

operadors públics i privats han assumit que el futur passa per una muntanya activa tot l'any, amb l'esquí com a pilar central però no exclusiu. L'inici de desembre ja deixava entreveure un cert optimisme. Baqueira Beret obria amb 71 quilòmetres esquiables i gruixos que arribaven als 70 centímetres, mentre que Espot, Port Ainé i Boí Taüll arrencaven la temporada amb neu de qualitat i gruixos situats al voltant dels 40-50 centímetres. Aquestes condicions permetien encarar el pont de la Puríssima i l'entrada a les festes de Nadal amb una base sòlida, tant literal com metafòricament.

UN NADAL DE RÈCORD A LES PISTES LLEIDATANES

El balanç del període comprès entre Nadal, Cap d'Any i Reis és contundent: el conjunt de les onze estacions del Pirineu de Lleida ha superat els 285.000 forfets venuts, una xifra que bat el rècord històric marcat al voltant dels 275.000 forfets l'any 2010. Aquesta fita situa la campanya nadalenca en el punt més alt de la sèrie i consolida el territori com un pol de neu de primera línia als Pirineus. En el cas de les estacions gestionades per Ferrocarrils de la Generalitat —entre les quals destaquen Boí Taüll, Port Ainé i Espot—, la resposta del públic ha estat especialment notable. En el conjunt de les festes, aquests equipaments han rebut prop de 195.000

visitants, amb jornades en què el domini esquiable fregava el 100% d'obertura i amb una densitat d'usuari elevada però assumible gràcies a la capacitat dels remuntadors i a la distribució dels fluxos.

Les xifres desglossades donen una idea de l'abast d'aquest èxit. Boí Taüll ha registrat al voltant de 32.200 esquiadors durant la campanya de Nadal; Port Ainé se situa entorn dels 27.000, i Espot voreja els 19.200 usuaris. Són magnituds que, segons els seus gestors, superen àmpliament temporades recents i confirmen que l'aposta per la modernització i la millora dels serveis té un retorn molt directe en forma d'afluència. El bon moment de les pistes s'ha traduït també en una alta ocupació turística a la resta del territori. Per Cap d'Any s'ha arribat pràcticament a la plena ocupació al Pirineu, mentre que per Nadal i Reis l'ocupació mitjana s'ha mogut entre el 60 i el 80%, segons la zona i el tipus d'allotjament. Hotels, cases rurals i apartaments han aprofitat l'embranchida, reforçant el vincle entre la neu i una economia de serveis que, en moltes valls, depèn directament de la temporada d'esquí.

ESTAT ACTUAL: NEU ABUNDANT I DOMINI OBERT

Entrat el mes de gener, la inèrcia positiva no s'ha trencat. Les

Una mirada estació per estació

La fotografia actual es pot sintetitzar en alguns indicadors clau que ajuden a dimensionar el moment que viuen les principals estacions de la demarcació:

- **Conjunt de les 11 estacions de Lleida.** Més de 285.000 forfets venuts per Nadal. Rècord històric. Uns 400 quilòmetres de pistes operatives durant la temporada, amb una neu que s'ha mantingut en molt bon estat.
- **Estacions gestionades per FGC (Boí Taüll, Port Ainé, Espot, entre altres).** Prop de 195.000 visitants en el període nadalenc. Dominis àmpliament oberts i una fidelització del públic que s'ha reforçat gràcies a la millora de serveis.
- **Boí Taüll.** Uns 32.200 esquiadors durant les festes, consolidada com una de les joies del conjunt d'estacions de muntanya de la Generalitat.
- **Port Ainé.** Al voltant de 27.000 esquiadors en el tram de Nadal, amb bona neu i una oferta familiar que ha tingut molt bona resposta.
- **Espot Esquí.** Aproximadament, 19.200 usuaris en la campanya nadalenca, reforçada pel complement d'activitats com les raquetes de neu i l'esquí de muntanya.
- **Estacions de nòrdic (Tuixent-La Vansa, Sant Joan de l'Erm, Tavascan).** Fort increment d'afluència després de la gran nevada de gener, amb circuits oberts que en alguns casos arriben als 30 quilòmetres i gruixos renovats que han millorat de manera clara l'experiència del visitant.

consecutives entrades de fred i les nevades dels darrers dies han permès mantenir condicions de neu que els responsables qualifiquen de molt bones en el conjunt del Pirineu lleidatà. A això s'hi suma la producció de neu artificial, que ha completat el mantell quan el termòmetre ho ha permès, i ha garantit la continuïtat d'un producte que exigeix regularitat.

Les estacions de nòrdic, sovint més vulnerables a la irregularitat dels episodis de neu, han viscut una revifada gràcies a una nevada destacada a mitjan gener. En alguns casos s'han registrat uns 30 centímetres nous a la base i fins a 60 a les cotes més altes, cosa que ha permès obrir quilòmetres addicionals de circuits i ha “animat” de manera visible l'afluència de practicants de fons i raquetes. Tuixent-La Vansa, Sant Joan de l'Erm o Tavascan informen de traçats oberts que oscil·len entre els 13 i els 30 quilòmetres.

Baqueira Beret, que ja va iniciar la temporada amb una base

Esquiadors pujant amb un telecadira a Port Ainé / ACN

robusta i una àmplia extensió esquiable, continua exercint com a gran pol d'atracció del Pirineu. Tot i que les xifres de forfets es comptabilitzen en un marc territorial més ampli, se li atribueixen uns 190.000 forfets venuts en el conjunt de la campanya de Nadal a la zona on s'integren les seves dades, mantenint el lideratge en volum d'esquiadors.

Aquesta combinació de xifres i condicions posa de manifest no només el bon moment conjuntural de la temporada, sinó també la maduresa d'un sistema de neu que ha après a gestionar la irregularitat climàtica i a diversificar-se per atraure perfils cada vegada més amplis.

VEUS DEL TERRITORI: EL RELAT DELS RESPONSABLES

Les dades s'acompanyen d'un discurs institucional que subratlla l'abast estratègic d'aquesta bona temporada. Juan Antonio Serrano, vicepresident del Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida, ha subratllat que haver superat la barrera dels 275.000 forfets que marcava el sostre del 2010 demostra que "Lleida és una destinació de referència durant els mesos d'hivern" i que l'esquí s'ha convertit en "un dels motors" de les comarques pirinenques.

Serrano insisteix també que aquesta temporada "consolida el lideratge" del Pirineu de Lleida tant en nombre de quilòmetres esquiables com en oferta global, amb més de 500 quilòmetres de pistes si es comptabilitzen conjuntament les modalitats alpina i nòrdica, i amb una xarxa d'allotjaments que ha anat sofisticant-se per donar resposta a un visitant més exigent i diversificat. El missatge és clar: l'ecosistema de la neu lleidatana s'ha fet gran i competeix en igualtat de condicions amb altres grans destinacions pirinenques.

Els responsables de les estacions de nòrdic, per la seva banda, insisteixen en l'efecte "revulsiu" de la nevada de dissabte 10 de gener. Parlen de pistes "animades" i d'una afluència notable de practicants que han aprofitat els nous gruixos i la qualitat dels traçats per redescobrir una manera de viure la neu menys massificada i sovint més vinculada al silenci del bosc i al ritme pausat del fons. Aquesta mirada reforça la idea que el Pirineu de Lleida ja no és només un territori d'esquí alpí, sinó un mosaic de productes hivernals.

UN MODEL DE NEU EN TRANSFORMACIÓ

La temporada 2025-2026 al Pirineu de Lleida es pot llegir, així, com la combinació de tres factors: unes condicions meteorològiques favorables, una inversió continuada en infraestructures i una estratègia clara per posicionar la neu com a eix central d'un model de desenvolupament territorial. El rècord de forfets venuts per Nadal, els quilòmetres de pistes oberts i la bona resposta del mercat apunten en la mateixa direcció: la neu continua sent una aposta rendible, però també un repte de gestió a mitjà i llarg termini.

En paral·lel, la voluntat de desestacionalitzar i d'articular una oferta de muntanya que desbordi els límits de l'hivern suposa una oportunitat i una obligació. Les mateixes valls que a gener es veuen plenes d'esquiadors hauran de seguir generant activitat a la primavera i a l'estiu si volen reduir la dependència d'una climatologia cada vegada més incerta. En aquest escenari, la temporada actual, d'èxit evident, es converteix també en un banc de proves per assajar noves maneres d'explicar i gestionar el Pirineu.

■ Àlvar Llobet

CIRCUIT URGELLENC
www.circusa.com

LES PROPERES SETMANES ALS VOSTRES CINEMES

ESTRENA
JA EN CARTELL

HAMNET

ESTRENA
JA EN CARTELL

MARTY SUPREME

ESTRENA
13 FEBRER

Cumbres Borrascosas

ESTRENA
13 FEBRER

COMO CABRAS

ESTRENA
20 FEBRER

GREENLAND 2

ESTRENA
20 FEBRER

BALANDRAU
VIENTO SALVAJE

ESTRENA
20 FEBRER

AGENTE SECRETO

ESTRENA
27 FEBRER

Ella McCay

ESTRENA
27 FEBRER

SCREAM

ESTRENA
6 MARÇ

NOVIA!

ESTRENA
6 MARÇ

HOPPERS
OPERACIÓN CASTOR

ESTRENA
13 MARÇ

TESTAMENT OF ANN LEE

**13 DE MARZO
ELECCIONES**

**TORRENTE
PRESIDENTE**

**VUELVE LA VERGÜENZA
DEL CINE ESPAÑOL**

ESTÁIS AVISADOS

Els teus cinemes
Cinemes Majèstic de Tàrraga
973-302-705
Cinema Sala Actes La Paeria Balaguer
973-445-200
Cinema Centre Cultural Mollerussa
973-526-679
Cinema Casal Agramunt
973-610-519
Cinema Armengol de Bellpuig
636-419-829
Cinema La Lira de Tremp
973-650-399

Escaneja'm!

CONSULTEU LA CARTELLERA A WWW.CIRCUSA.COM I PROMOCIONS A FB, IG!!!

Maria Lara, Pili Garcia i Anna Gasol, a la redacció d'Emun, als estudis de Torrefarrera. / EMUN

La gran companyia de la ràdio més propera

El 61,5% dels periodistes responsables d'emissores locals a Lleida són dones

Amb motiu del Dia Mundial de la Ràdio, ens endinsem en l'univers de les ones conversant amb la presidenta de la Federació de Mitjans de Comunicació Locals de Catalunya (FMCL-Cat), Raquel Martínez. I el primer que comentem és la gran diferència en percentatge de dones al capdavant d'emissores de ràdio a Lleida en comparació amb la resta de demarcacions: el 61,5%. El fet que moltes direccions de ràdios locals a la demarcació de Lleida estiguin en mans de dones -ens diu- és un reflex d'una evolució natural del sector i del territori. Com a dona i com a directora que és d'Ona La Torre, l'emissora municipal de Torredembarra, ho viu amb normalitat, però alhora també ho veu com un acte de justícia

i de reconeixement a la vàlua i el talent de les companyes periodistes. I precisa: "No m'agrada generalitzar i caure en estereotips. Tampoc crec que hi hagi una manera única de dirigir una emissora vinculada al gènere. Però sí que he pogut comprovar que l'experiència vital i professional de moltes dones ens porta a mirar la realitat amb una sensibilitat que es tradueix en una forma de fer ràdio propera, amb una escolta activa i atenta a la complexitat del dia a dia i amb sensibilitat cap als continguts socials, culturals, educatius i comunitaris i, especialment també, a les veus que tradicionalment han tingut menys espai mediàtic".

Admet que ho diu responnent "més que a una voluntat purament militant, al convenciment, d'una banda, que una ràdio

pública o local, a més de ser útil per als seus oients, també ha de ser representativa i diversa". A banda -afegeix- que "el periodisme és un servei públic que ha de donar claus per comprendre el nostre entorn i que, per tant, té la responsabilitat d'explicar amb humanitat i rigor què som com a comunitat".

I què comporta dirigir una emissora local? Doncs, en paraules de la presidenta de les ràdios locals, "implica escoltar molt què passa al carrer, què preocupa a la gent, com és la quotidianitat; però també què necessiten els equips que hi treballen i hi col·laboren". Potser -comenta- "és en aquest darrer aspecte on hi ha una de les diferències". I s'explica: "tot i el risc de caure en la simplificació o en generalitzacions, apuntaríem a una manera d'entendre el lideratge més col·laborativa i empàtica, basada en l'escolta, el diàleg i la construcció col·lectiva del projecte, amb una direcció que acompanya, genera confiança i dona espai perquè el talent creixi".

Gemma Peris és una de les autores del 2n Llibre blanc de la Ràdio Local, que actualitza un primer treball fet l'any 2008. Es tracta d'una radiografia del sector i posa de manifest la vitalitat, capacitat d'adaptació i el paper insubstituïble en la cohesió territorial i la qualitat democràtica de les ràdios locals. Peris és una de les dones periodistes que ha fet bategar el periodisme a Lleida. Amb molts anys d'experiència en el món de la comunicació local, va dirigir Ràdio Tàrraga i va presidir, com ara ho fa la Raquel Martínez, la Federació de Mitjans de Comunicació Local de Catalunya.

"La ràdio, com a mitjà local, crea comunitat. Entitats i associacions del territori hi passen. A la ràdio s'estableixen els vincles i dinàmiques amb agents del territori, per tant, la ràdio ajuda a estructurar una població", exposa la periodista Gemma Peris. "I és característic -afegeix- que tothom reconegui les veus dels professionals que hi treballen, i també en molts casos, les dels portaveus d'associacions que hi són habitualment". A més, Peris també hi veu una funció social molt humana: "La ràdio és un element de cura, sobretot per a la gent dels pobles que viu sola, i no cal que siguin persones grans. Posen la ràdio i troben companyia i informació. Molts cops, quan saben que ha passat alguna cosa, primer posen la ràdio per escoltar què ha passat, i després contacten, si és necessari, amb l'ajuntament: però el primer vincle és la ràdio".

Gemma Peris destaca també l'ecosistema de ràdios locals a Catalunya, "com a únic al món. Que en un poble de sis mil habitants, com pot ser Agramunt, hi hagi una ràdio local, això no és comú en altres països", comenta.

A la demarcació de Lleida hi ha vint emissores de ràdio locals, de les quals quatre són privades. L'èxit de la ràdio local rau en la proximitat. Gairebé totes les emissores (el 97,4%) dediquen una part important de la seva programació a continguts locals, i la majoria emeten en català, promovent la cultura i variants dialectals locals. Els informatius locals són el vaixell insígnia, amb el 83,9% de les emissores oferint notícies diàries. La ràdio local és vista com a garant de la veracitat de la informació en un context de desinformació. Sí, la ràdio ja de per sí és un mitjà de proximitat, per la veu i en tants llocs com la podem escoltar. Però la ràdio

“

La ràdio és un element de cura, sobretot per a la gent dels pobles que viu sola, i no cal que siguin persones grans

local encara és més, podem dir, mirall del nostre entorn més proper.

Com es contempla el futur d'aquest mitjà, ens ho respon també la Raquel Martínez. "El futur de la ràdio local passa, precisament, per reforçar allò que la fa única: la immediatesa, la proximitat i el contacte directe amb l'entorn, que li aporta una gran veracitat i confiabilitat". De fet, -afegeix- "la ràdio local sempre ha estat un mitjà de proximitat perquè ha d'explicar què passa a tocar de casa, ha de donar veu a la comunitat i acompanyar la gent en el seu dia a dia. En aquest sentit, s'ha d'erigir en un mirall fidel de l'entorn més proper i això crea un vincle de confiança i pertinença amb l'oient. Per aquest motiu, la ràdio local, a més de ser una font informativa de primer ordre, és també una eina de cohesió i comunitat". Perquè, com diem, les emissores locals poden oferir veus reconeixibles, anàlisi i criteri, a més de companyia.

"En un món cada cop més global i accelerat, la ràdio local parla del que ens toca de més a prop. És el lloc on la informació té veu pròpia, arrels i context. I, en un temps en què tot va molt de pressa i sovint es consumeix informació descontextualitzada, la ràdio en directe es consolida com la gran resistència del periodisme en viu".

Tot això fa preveure que la ràdio local "no només resistirà, sinó que ha de tenir un paper central en el futur del periodisme com a espai de credibilitat, veracitat i també de servei públic, amb una clara vocació social i de ser útils als nostres convilatans", argumenta Martínez. I puntualitza, però, que "la pervivència de les emissores locals no només recau en la capacitat d'escoltar la comunitat i la qualitat dels continguts, sinó que també passa per continuar evolucionant tecnològicament.

En els darrers anys les ràdios de proximitat són més presents a les plataformes digitals i les xarxes, i han apostat pel pòdcast sense perdre l'essència del directe i de la veu pròxima amb rigor i credibilitat. Des d'aquest present convuls i d'infoxicació creixent, em vull imaginar un futur on la ràdio local tindrà sentit i força perquè seguirà parlant de nosaltres, amb nosaltres i per a nosaltres", conclou Raquel Martínez.

■ Carme Escales

Manifestació en contra de la planta / POBLES VIUS

La batalla de la Sentiu: El biogàs com a frontera entre energia i territori

La macroplanta projectada al municipi encén protestes ciutadanes que han arribat als tribunals

La macroplanta de biogàs de la Sentiu de Sió s’ha convertit en un dels projectes més polèmics de Ponent. Impulsada per l’empresa La Sentiu Bioenergy SL, la iniciativa ha desfermat una oposició social i institucional molt ampla, articulada sobretot a través de la plataforma Pobles Vius, i ha acabat traslladant el conflicte als tribunals. El debat va molt més enllà d’una instal·lació concreta i posa sobre la taula el model energètic, l’ordenació del territori, la salut pública i el futur del món rural. Un macroprojecte al mig del sòl agrari

El projecte preveu la construcció d’una macroplanta de biogàs en sòl agrari de la Sentiu de Sió, pensada per tractar entre 400.000 i 505.000 tones anuals de purins i altres residus ramaders i orgànics. Segons la promotora, hi participarien més de 300 ramaders, que hi portarien els subproductes de les seves explotacions per transformar-los en energia. La planta se situaria en un àmbit de prop de 10

hectàrees, fins ara de vocació agrícola, que cal requalificar com a sòl apte per a usos industrials energètics.

La Sentiu Bioenergy SL està vinculada al fons danès Copenhagen Infrastructure Partners (CIP) i s’insereix en l’estratègia d’impulsar el biometà com a nova peça del tencaclosques energètic, amb l’objectiu d’injectar aquest gas renovable directament a la xarxa existent. Per fer-ho possible, el pas clau és l’aprovació d’un Pla Especial Urbanístic Autònom (PEUA) que permeti el canvi d’usos del sòl i defineixi l’encaix urbanístic de la instal·lació.

EL NAIXEMENT DE POBLES VIUS I LA PRIMERA ONADA D’OPOSICIÓ

A mesura que el projecte es fa públic, veïns i veïnes de diversos municipis de la Noguera i l’Urgell comencen a organitzar-se. D’aquest moviment neix “Pobles Vius”, una plataforma que es defineix com a front comú contra el

“macrogàs” i, per extensió, contra el model de grans infraestructures energètiques que s’acumulen al territori. El rebuig no es limita al municipi de la Sentiu, sinó que s’estén a pobles veïns que se senten igualment afectats. Entre 2024 i 2025, la plataforma i altres entitats aconsegueixen canalitzar un important gruix de descontentament en forma d’al·legacions. En total, superen les 1.500, procedents d’almenys una desena de municipis i 22 entitats diferents. Les al·legacions denuncien la sobredimensió de la planta i el fet que s’ubiqui en sòl agrari contigu a una Zona d’Especial Protecció per a les Aus (ZEPA), un entorn considerat especialment sensible des del punt de vista ambiental.

ELS ARGUMENTS CONTRA LA MACROPLANTA

Els opositors articulen un discurs que combina preocupacions ambientals, sanitàries i de model territorial. Un dels punts centrals és la bioseguretat ramadera: alerten que la proximitat de la planta a granges bovines i porcines pot augmentar el risc de propagació de malalties en un context marcat per la pesta porcina africana, la dermatosi nodular bovina o la grip aviar. A això hi sumen la por a males olors, increment de trànsit pesant i possibles afectacions a la salut i a la qualitat de vida dels veïns.

Un altre dels seus arguments clau és que el projecte transformaria sòl agrari en una mena de “gran abocador” de residus, no només ramaders, sinó també industrials o urbans, segons temen alguns col·lectius. Això, sostenen, desvirtua la funció productiva del camp i pot alterar de manera irreversible el paisatge i l’economia agrària de la zona. També qüestionen que existeixi un problema de gestió de purins d’una escala tan gran com la que el projecte dona per suposada, i denuncien que la planta podria acabar atraient residus de zones molt més àmplies.

Des d’una perspectiva més estructural, Pobles Vius i entitats ecologistes critiquen el que consideren un model energètic basat en macroplantes, allunyades del consum local i controlades per grans inversors. Alerten del risc que la comercialització del biogàs acabi en mans d’un petit nombre de grans empreses, i citen noms com Naturgy com a exemple del tipus d’operadors que podrien dominar aquest nou mercat.

TRAMITACIÓ, TENSIONS I PROCEDIMENT EN QÜESTIÓ

Malgrat el volum d’al·legacions i la protesta social, la Comissió d’Urbanisme de Catalunya i la Comissió de Territori acaben avalant el pla urbanístic necessari per a la implantació de la macroplanta. Aquest aval institucional fa créixer encara més la tensió entre el territori i la Generalitat, que és percebuda pels opositors com a còmplice d’un projecte imposat des de fora.

Des de la plataforma i els ajuntaments contraris s’acusa el projecte de vulnerar distàncies mínimes de bioseguretat i d’haver estat qualificat administrativament com a “servei tècnic” per evitar la necessitat de situar-lo en sòl industrial. També es denuncia un procediment administratiu considerat “irregular” en diversos punts, des de la tramitació del pla especial fins a la manera com s’han contestat les al·legacions. En paral·lel a la batalla urbanística, queda encara pendent l’autorització ambiental, un altre dels grans filtres que la macroplanta necessita superar. Pobles Vius i altres

col·lectius aprofiten aquesta segona via per continuar presentant al·legacions, informes i arguments tècnics amb l’objectiu de frenar o condicionar el projecte.

MOBILITZACIÓ AL CARRER I IMPLICACIÓ DEL MÓN LOCAL

La resposta al projecte no s’ha quedat als despatxos. Pobles Vius ha organitzat assemblees informatives, xerrades i actes públics en diversos municipis per explicar els detalls de la macroplanta i els possibles impactes. Una de les fites més visibles ha estat la convocatòria d’una gran manifestació a Lleida, en la qual han participat una quinzena llarga d’entitats, des d’organitzacions ecologistes fins a col·lectius veïnals i agraris, sota lemes que denuncien la “bombolla del biogàs” i els macroprojectes energètics a Ponent.

El món municipal ha tingut un paper rellevant en la contestació. Fins a 27 alcaldies i diversos ajuntaments de la zona —entre els quals Bellcaire d’Urgell, Tornabous, Bellpuig o les Borges Blanques— s’han alineat amb la plataforma i s’han posicionat públicament contra la macroplanta o, com a mínim, han reclamat una revisió profunda del projecte. Aquest front comú ha convertit el cas de la Sentiu en un símbol d’un conflicte territorial més ampli sobre la gestió de l’energia i el pes que han d’assumir les comarques de ponent.

Per sostenir la lluita en el temps, la plataforma ha impulsat campanyes de micromecenatge que han recollit desenes de milers d’euros. Aquests fons s’han destinat principalment a finançar informes tècnics i accions legals, conscients que la batalla es jugarà també —i sobretot— als jutjats.

LA VIA JUDICIAL I EL PRESENT INCERT DEL PROJECTE

El salt definitiu a la via judicial arriba el 2025, quan entitats i ajuntaments contraris al projecte presenten dos recursos contenciosos-administratius davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC). Els recursos impugnen l’aprovació del Pla Especial Urbanístic Autònom i al·leguen vulneracions en matèria urbanística, ambiental i sanitària. L’advocat de Pobles Vius sosté que la llista d’incompliments és llarga i que l’aval de la Comissió de Territori “és contrari a dret”, mentre reclama a l’Ajuntament de la Sentiu que es negui a concedir la llicència d’obres.

Per la seva banda, la promotora manté la determinació de tirar endavant la macroplanta i d’iniciar les obres tan aviat com sigui possible. Un dels factors que pesen en aquest calendari és el risc de perdre subvencions públiques d’uns 4,5 milions d’euros si el projecte s’endarrereix massa, un element que, segons la plataforma, explica la “cursa” per accelerar permisos i tràmits malgrat la contestació existent. En aquest moment, el projecte es troba en un punt de màxima tensió i incertesa. El pla urbanístic ja ha estat aprovat, però l’autorització ambiental continua sent una peça pendent i els recursos contenciosos esperen resolució al TSJC.

Mentrestant, la mobilització social i municipal es manté viva sota el paraigua de Pobles Vius, i la macroplanta de biogàs de la Sentiu s’ha consolidat com un cas paradigmàtic del xoc entre grans infraestructures energètiques i defensa del territori.

■ Àlvar Llobet

La importància de distingir entre sentir-se baix d'ànim o trist i patir depressió

Alertes, ajuda i prevenció del trastorn que pateixen el 5,7% dels adults.

El passat 13 de gener, com cada any, es va celebrar el Dia Mundial de Lluita contra la Depressió, una malaltia que pateix el 5,7% de la població adulta, segons dades de l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Les mateixes estadístiques mostren que la depressió afecta més dones que homes. El fet que, com la mateixa OMS descriu, la depressió impliqui un estat d'ànim baix, manca d'interès per fer activitats o pèrdua o disminució de la capaci-

tat de sentir plaer (anhedonia), porta els professionals de la psicologia i de la psiquiatria a manifestar la necessitat de saber distingir i no confondre situacions en què se senten emocions com la tristor o el desànim, amb la depressió. "S'ha vulgaritzat el terme mèdic de la depressió.

D'algú que se senti preocupat, dolgut, enfadat, frustrat, no es pot dir que estigui deprimit, malgrat que pugui sentir, temporalment, alguns dels símptomes que també es

poden donar en la depressió", exposa Antonio Alcántara, psicòleg clínic, secretari de la Junta rectora de la Delegació del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC) a Lleida. "La tristor és un símptoma en la depressió, però en la vida també passem per etapes de tristor, com poden ser les situacions de pèrdua: d'un ésser estimat, final d'una relació de parella, final d'una feina, una migració, o qual-sevol situació percebuda negativament pot expressar-se amb tristor i certa desesperança". Per tant, insisteix, "és l'avaluació de la situació i de les meves forces la que facilita aquest estat d'ànim, però no s'han de confondre amb la depressió major".

Així també ho diferencia el Departament de Salut, en el seu Canal Salut, quan apunta: "la depressió és molt més que estar baix de moral. La majoria de les persones experimenten tristesa de tant en tant, però en algunes ocasions aquests sentiments no desapareixen i s'acompanyen d'altres símptomes que provoquen malestar o dificultats per desenvolupar la vida quotidiana. És aleshores quan podem estar davant d'un trastorn denominat depressió".

Celebracions com el Blue Monday, també aquest mes de gener, ens recorden que, fins i tot, hi ha èpoques de l'any en què, per diferents motius que conflueixen, com la reincorporació a la rutina després de les vacances de Nadal, el fred i menys hores de llum al dia, poden generalitzar un estat de decaïment més accentuat en la població. Però això no s'ha de prendre com un augment de la prevalença de depressió en el conjunt de la societat. Com puntualitza el Dr. Alcántara, "no podem banalitzar el concepte de depressió amb la tristor, equiparant-lo a un baix estat d'ànim. La depressió l'ha de diagnosticar i tractar sempre un professional de la psicologia clínica o de la psiquiatria. Recordem que els trastorns d'estat d'ànim i els trastorns de la conducta alimentària són els que més altes taxes de mortalitat tenen en salut mental".

Ara bé, tal com aquest mateix psicòleg indica, un canvi d'actitud en la persona que, de sobte, passi de gaudir de certes activitats que la feien sentir bé a no voler fer-les, això sí que pot significar una alerta de patir una depressió o trobar-se en el camí d'entrar-hi. "Una persona amb antecedents familiars de depressions, amb un canvi de comportament atípic cap a l'aïllament, sense cap altre canvi en les condicions vitals, poden donar-nos el senyal que hi ha una desestabilització. Són aquests senyals de canvi de patró els que sí que podem considerar signes. És a dir, es fa un canvi des de dintre, sense que hi hagi hagut cap canvi a l'entorn".

COM AJUDAR QUI VIU UN EPISODI DEPRESSIU

Aquells que conviuen, tant en la llar familiar com en els entorns més quotidians, amb alguna persona que travesa un episodi depressiu, agraeixen les pautes i consells dels especialistes. En aquest cas, el psicòleg clínic Antonio Alcántara recomana "mantenir el vincle amb la persona, acompanyar-la per demanar les visites als especialistes, ajudar-la a fer que mantingui la percepció de ser necessari per al grup". Perquè, tal com l'especialista afirma, "tenir una xarxa social saludable és un factor protector en general, però en el cas de la depressió encara ho és més. Si hem de lluitar contra la depressió, hem d'estar ben al costat del

“

La depressió l'ha de diagnosticar i tractar sempre un professional de la psicologia clínica o de la psiquiatria.

malalt, de vegades sense dir res, però acompanyant-lo".

DIETA SALUDABLE COM A PREVENCIÓ

"La depressió té molts factors de risc, alguns no modificables, però hi ha factors, com és el cas de la dieta o alguns altres, que sí que es poden modificar i es pot plantejar algun tipus d'intervenció. Modificar la dieta no acabarà amb la depressió, però pot tenir un paper important i ser un factor d'intervenció de manera conjunta amb uns altres", tal com afirma la investigadora de l'Hospital del Mar i metgessa Gabriela Lugon. Ella és una de les autores de l'estudi que es va publicar ara fa un any al European Journal of Nutrition que demostra que menjar bé i de manera saludable pot ser un efecte protector de la depressió, un trastorn que a Catalunya afecta una de cada deu persones.

La recerca la va liderar l'Institut d'Investigació de l'Hospital del Mar, a partir de dades del Registre Gironí del Cor (REGICOR). Va comptar amb la participació d'investigadors del CIBER de Fisiopatologia de l'Obesitat i la Nutrició (CIBEROBN), el CIBER de Malalties Cardiovasculars (CIBERCV) i de l'Institut de Salut Global de Barcelona (ISGlobal).

El treball va analitzar la puntuació obtinguda pels participants en el seguiment de quatre tipus de dieta: una dieta mediterrània; una altra per a prevenir la hipertensió; una tercera, vegetariana; i una última recomanada per l'Organització Mundial de la Salut (OMS). Totes coincidien en determinats grups d'aliments, com la fruita, la verdura i els llegums i la limitació de la ingesta de carn vermella i processada, però presentaven diferències amb relació al pes del peix, dels lactis o del sucre en les seves recomanacions d'ingesta d'aliments. Es va estudiar el cas de més de tres mil persones a les quals es va fer un seguiment durant sis anys.

El resultat del treball deixa bona evidència que les persones que segueixen dietes saludables tenen menys risc de patir símptomes de depressió o de rebre un diagnòstic de depressió. Concretament, l'estudi va concloure que millorar l'adherència a una dieta saludable, com és la dieta mediterrània, redueix un 16% el risc de depressió. Per tant, la conclusió de les autores de la investigació va ser que recomanar una millora de la dieta pot ser un complement no farmacèutic en el tractament de la patologia depressiva.

■ Carme Escalles

El dia de les malalties minoritàries

La gran tasca d'entitats majoritàriament creades per famílies amb infants i familiars que conviuen amb aquestes afectacions poc freqüents.

El 29 de febrer se celebra el Dia Mundial de les Malalties Rares, també conegudes com a minoritàries, perquè afecten cinc o menys de cada 10.000 persones. Fins i tot n'hi ha d'ultra-rares, ja que només se'n coneixen uns quants casos a tot el món. La data triada per a recordar les persones que conviuen amb alguna d'aquestes patologies més estranyes, menys freqüents, no és atzarosa, ja que de 29 de febrer no n'hi ha cada any, per tant, n'hi ha menys, solen ser un de cada quatre. I val a dir que, quan no és any de traspàs, la celebració es fa el dia 28 de febrer. L'objectiu d'aquesta jornada, impulsada per l'Organització Europea de Malalties Minoritàries (EURORDIS), és donar a conèixer aquestes malalties de menys incidència i posicionar-les com a prioritat social i sanitària. S'estima que unes 7.000 malalties rares han estat identificades, i de totes

elles, el 80% aproximadament tenen un origen genètic. Tot i que afecten un percentatge baix de població, a Europa hi ha uns trenta milions de persones afectades amb aquestes malalties minoritàries. A Espanya, n'hi ha tres milions i, a Catalunya, unes 350.000.

Un dels principals problemes d'aquests pacients i les seves famílies és el llarg temps que han d'esperar a conèixer el diagnòstic, perquè moltes d'elles encara són molt desconegudes. La investigació sobre els desencadenants d'aquestes malalties tampoc no avança ràpid, perquè el fet que l'afectació sigui tan minoritària, a comparació de tantes malalties amb molta més prevalença en la població, fa que els recursos per a la recerca es decantin per aquestes últimes.

La majoria de les malalties minoritàries es manifesten en néixer o en la primera infantesa, i presenten anomalies en diferents òrgans. Poden afectar les capacitats físiques, les habilitats mentals i les qualitats sensorials i de comportament de les persones afectades.

LA DECISIVA FEINA DE LES FAMÍLIES

La Federació Espanyola de Malalties Rares aglutina més de 400 entitats a tot el territori estatal. La gran part d'elles han nascut de l'empenta de les mateixes famílies d'infants o adolescents que conviuen amb aquestes patologies tan desconegudes. Veient tantes mancances de coneixement, atenció especialitzada i coordinació entre equips mèdics

“

La majoria de les malalties minoritàries es manifesten en néixer o en la primera etapa infantesa, i presenten anomalies en diferents òrgans

per tractar tantes afectacions que a vegades conflueixen en el mateix pacient, com a característica de la seva malaltia rara, pares, mares i familiars s'han volgut involucrar en la gran tasca de donar-se suport entre els qui en el seu dia a dia han de posar petites i més grans solucions als problemes que els van sorgint.

L'esperança d'avançar cap a uns diagnòstics més precoços, i encara més, aconseguir tractaments efectius per aquestes malalties, també per a detectar-ne a temps allò que les desenvolupa i poder-les evitar, porta aquestes famílies a aconseguir diners per a fer tota la recerca que es pugui. Ho fan organitzant activitats de tota mena, esportives, culturals i lúdiques, per recollir aquests fons monetaris alhora que donen a conèixer les malalties que pateixen els seus fills, nets, familiars o amics.

Una altra tasca de gran mèrit que duen a terme aquestes entitats és el suport que ofereixen a pares i mares que acaben de rebre el diagnòstic que els seus fills pateix alguna d'aquestes malalties. Precisament perquè les entitats estan creades i formades per persones que coneixen el dia a dia d'aquestes malalties: és a dir, que saben quines són les inquietuds, incerteses i pors que desperten. A més, també, per la seva pròpia experiència, saben tot el que ajuda de veritat a fer més fàcil la vida per als seus fills amb la malaltia i per al conjunt familiar. Per tots aquests motius, aquestes associacions esdevenen un coixí admirable i molt útil: un preuat acompanyament.

A Lleida, tenim un exemple d'aquest suport en l'Associació d'Afectats per Malalties Estranyes de Lleida. Ofereixen informació sobre recursos i possibilitats de tractament. Promouen i realitzen activitats i programes per a la millora de la qualitat de vida de les persones afectades per aquestes malalties minoritàries.

Catalunya, des de l'any 2010, compta amb les Xarxes d'Unitats d'Expertesa en malalties minoritàries, “un sistema d'assistència i de coneixement compartit que actua posant en contacte, de manera àgil, els especialistes amb els centres més implicats en el dia a dia del malalt”, tal com s'explica en un dels vídeos que des del Canal Salut donen a conèixer aquest model d'atenció a les malalties minoritàries en el nostre país que és pioner a Europa.

■ Carme Escalles

Avui cuinem...

Cuixes de pollastre amb ceba

INGREDIENTS per a 2 persones

2 cuixes senceres de pollastre.
2 cebes grans.
½ cap d'all.
1 cullerada de mantega de porc.
50 cc. de conyac o similar.
1 fulla de llorer.
Sal, pebre negre.
Oli d'oliva verge extra.

PER:
Dolors Mateu
blogdecuina.blogspot.com

PREPARACIÓ:

Pelar, rentar i tallar les cebes a la juliana fina.

Separar les dents d'all, donar-los un cop amb el dors del ganivet perquè apalastrin una mica.

Salpebreu les cuixes.

En una cassola apta per al forn acomodar les cuixes, amb la pell cap a fora, posar-hi a sobre una mica de mantega de porc.

Repartir pels costats la ceba, els alls, la fulla de llorer, regar amb el conyac i abocar-hi uns 30-50 cc. d'oli d'oliva verge extra.

NOTES: No dono la volta a les cuixes, si us agraden daurats per tot arreu doncs a mitja cocció li doneu la volta.

Per saber si estan llestos punxar amb una broqueta de fusta a la intersecció de la cuixa i la contracuixa, si surt un líquid rosat li falta cocció, si surt transparent està llest, si per contra no surt res, us haureu passat, així que estigueu atents.

La cohesió, eina social

La Força de les Oportunitats

Dels Pirineus a la plana de Lleida

El magazín de **territoris.cat**

Visita l'edició digital aquí

territoris

Vols donar-te a conèixer?

A Territoris col·laborem amb les empreses i el comerç local!
Contacta amb nosaltres al **676 560 252** o per correu a **publicitat@territoris.cat**

*Aquesta actuació està impulsada i subvencionada pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC) amb fons rebuts del Ministeri d'Educació i Formació Professional i del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE).

FORMACIÓ PROFESSIONAL '26

Subvencionada per a aturats

Nivell 2

COMPLET!

Inici: 23 de febrer 600h + 200h / 6,5 mesos

C.P. Activitats admin. en la relació amb el client

De dilluns a divendres de 9.00 a 15.00h

Nivell 1

Inici: 23 de febrer 344h + 86h / 5 mesos

C.P. Operacions aux. de serveis administratius

De dilluns a divendres de 15.00 a 19.30h

Nivell 2

ÚLTIMES PLACES!

Inici: 23 de febrer 337h + 113h / 4,5 mesos

C.P. Atenció sociosanitària a persones dependents

De dilluns a divendres de 9.30 a 15.00h

Gratuït

Sessions d'entre 30 i 60'

Servei d'ORIENTACIÓ per a l'ocupació

Nou!!

Demana cita prèvia per telèfon o whatsapp

ALTRES CURSOS:

Catalán Básico A2.1

16 de febrer - 45h - Dll i Dmt de 19.30 a 21.45h

Primers Auxilis

16 de febrer - 30h - Dll i Dmc de 14.45 a 17.15h

Anglès per a l'empresa

16 de febrer - 60h - Dmt i Dmc de 19.30 a 21.45h

ÚLTIMES PLACES!

Inverteix en tu.
Inscriu-te ja!

Tota la info a:

Informa't i inscriu-te a:

www.newschool.cat - 973 31 11 43 - 609622324 - Tàrrrega